

NTMIR-NTMIK HÍREK

Nemzetközi szimpózium a tudományos–műszaki információs adatbázisokról

E témakörben a KGST-tagországokban 1982 szeptemberében első ízben került sor nemzetközi tudományos tanácskozás megrendezésére. Megszervezését a bolgár *CINTI (Centralen institut za naučna i tehnička informacija* – Központi Tudományos és Műszaki Információs Intézet), az NTMIK és a bolgár Tudományos Műszaki Egyesületek Szövetsége vállalta magára. Színhelyül a Szófiától mintegy 100 km-re lévő Blagoevgradot választották, ahol a modern stílusban felépített Technika Háza adott otthont a szimpóziumnak.

Az elsősorban KGST-tagországokból érkezett mintegy 150 fő részvételével megkezdődő tanácskozást ünnepélyes megnyitó előzte meg, amelyen felszólaltak a „bolgár MTE SZ és OMFB”, a blagoevgrádi megyei pártbizottság és a hazafias népfrent magasszintű képviselői valamint a CINTI és az NTMIK igazgatói.

A CINTI igazgatója megnyitó előadásában hangsúlyozta, hogy a jelenlegi politikai helyzet igen élesen veti fel az NTMIK-tagországok számára a saját információs hálózat kiépítésének, a megfelelő, ESZR eredetű informatikai hardver–szoftver bázis létrehozásának, valamint a saját előállítású tudományos–műszaki információs adatbázisok kialakításának a szükségességét.

A szimpóziumon, amely két szekcióban végezte munkáját, összesen 60 előadás hangzott el.

Az 1. szekció előadásai a számítógépes információs rendszerek adatbázisainak kialakításával és feldolgozásával foglalkoztak. A tervezett 32 előadásból összesen 30 hangzott el, ezek megoszlása: 11 bolgár, 4 szovjet, 1 csehszlovák, 13 az NTMIK-ből és 1 az *Interprogramma* elnevezésű szovjet–bolgár nemzetközi intézményből.

Az előadások lényegében három témakört öleltek fel: információs folyamatok és szolgáltatások gépesítése, kötegelte és interaktív üzemmódot biztosító informatikai programcsomagok fejlesztési és alkalmazási eredményei, számítógépes hálózatok.

A 2. szekció előadásai a tudományos és műszaki tevékenység információellátásának problematikájával foglalkoztak. Az elhangzott 30 előadás számszerű megoszlása a következő volt: 18 bolgár, 1 magyar, 3 szovjet, 4 csehszlovák előadás, 1 az NTMIK, 3 pedig más nemzetközi szervezet részéről hangzott el.

Az előadások többsége az egyes intézmények által épített adatbázisokról és azok felhasználásáról számolt be. Sor került a NÁTMIR néhány számítógépes rendszerének az ismertetésére is, nevezetesen több előadás foglalkozott a Nemzetközi Orvostudományi Információs Rendszerrel, egy-egy előadás pedig a Szénbányászati ill. a Kőolaj- és gázipari NÁTMIR számítógépes rendszerével. A nemzetközi információs rendszerek közül az INIS-t részletesebben, az AGRIS-t rövidebben ismertették.

A tudományos tanácskozás záró aktusaként a CINTI főigazgatóhelyettese a szimpózium munkáját összefoglaló felszólalásában többek között az alábbiakat hangsúlyozta:

- A KGST-tagországokban a népgazdaság szinte valamennyi területén elterjedt a tudományos–műszaki információt tartalmazó adatbázisok használata. Ezek a adatbázisok azonban mindenképp bibliográfiai jellegű információkat tartalmaznak, kevésbé széleskörű a faktográfikus információt tartalmazó adatbázisok használata. Erre a jövőben fokozottabb figyelmet kell fordítani.
- A KGST-tagországok jelentős eredményeket értek el az informatikai szoftver-fejlesztés, a saját építésű adatbázisok létrehozása, a számítógépes információszolgáltatások, valamint az információs célú távadatfeldolgozó hálózatok kialakítása terén, a jelentős eredményeket felmutató intézmények azonban jelenleg még egymástól elszigetelten működnek. Megérették a feltételek az NTMIK nemzetközi távadatfeldolgozó hálózatának a létrehozására.
- A most megrendezésre került szimpózium tapasztalatai azt bizonyítják, hogy célszerű rendszeres, ehhez hasonló fórumot biztosítani a szakemberek közötti tapasztalatcserére. Öröme nek hangot adva jelentette be, hogy a következő hasonló jellegű rendezvényre 1983 júniusában, Budapesten kerül sor DATABASE '83 címmel, az OMIKK 100 éves fennállása alkalmából tartandó rendezvénysorozat részeként. 1984-ben hasonló célú, tudományos tanácskozást rendeznek a Szovjetunióban.

A szimpózium ideje alatt lehetőség volt a blagoevgrádi Technika Házában felállított terminálok online keresésre a CINTI (Szófia) valamint a VINITI (Moszkva) adatbázisaiban.

A szimpóziumon elhangzott előadások téziseit tartalmazó kiadványt az Országos Műszai Könyvtár állományba vette, egy példány az NTMIR Magyar Tanács Titkárságán (OMIKK) is betekintésre rendelkezésre áll.

Külső adatbázisokkal foglalkozó 4. szakértői értekezlet

Az NTMIK 1982 októberében Bulgáriában szervezte az ún. külső (nem NTMIR eredetű) adatbázisokkal foglalkozó 4. szakértői értekezletet.

Az értekezleten megvitattott kérdések közül az alábbiak érdemelnek kiemelés.

1. 1981–1982-ben sikeresen fejlődött a külső adatbázisok gyakorlati hasznosítása a KGST-ben elfogadott hosszútávú együttműködési célprogramok és ún. komplex problémák információellátásában. Ugyanakkor célszerű lenne, ha az NTMIK és a tagországok központi információs szervei együttműködné-

nek a Tudományos Kutatások NSIR adatbázisa statisztikai elemzésével kapható eredmények értékelésében, hatékonyságának a megítélésében, a távhozzáférés tapasztalatainak az elemzésében.

2. Az új adatbázisok elemzésével és hasznosításával kapcsolatos kérdések megbeszélése során a BNK szakértői tájékoztatták a résztvevőket arról, hogy előkészületben van egy kiadványuk, amely az online hozzáférhető adatbázisok adatait tartalmazza. Ezt a kiadványt az értekezlet résztvevőinek rendelkezésére fogják bocsátani.

3. Az adatbázisok elemzéséhez és feldolgozásához készített módszertani dokumentumokat az értekezlet résztvevői megvitaták, kiegészítették. Kérték az NTMIK-t, hogy a dokumentumok átdolgozása után az adatbázisok kiválasztásával és a statisztikai elemzéssel foglalkozó dokumentumokat dolgozza be az NTMIK-

ban lévő állományba. Ugyanakkor javasolták a módszertani dokumentumoknak az NTMIR alrendszerében történő kísérleti hasznosítását is. Folytatódik az NTMIK-tagországokban használt konvertáló programok adatainak gyűjtése, elemzése.

4. Az NTMIR adatbázisok távelérésének szervezési és szabványosítási kérdései megtárgyalása során a résztvevők megállapították, hogy több NTMIK-tagországban jelentős eredményeket értek el az interaktív módon hozzáférhető retrospektív adatbázisok létrehozásában. Rendkívül fontosnak ítélték az NTMIR online információs hálózatának létrehozására irányuló közös fejlesztési munkákat. Megvitaták a hálózat létrehozását tartalmazó koncepció tervezetét. Tovább folytatódik az általános hálózati parancsnyelv kidolgozása, erről az NTMIK munkatársai tájékoztatták a résztvevőket. A parancsnyelv tervezetét a következő szakértői értekezlet fogja megvitatni.

MEGJELENT

Dr. SZEPESVÁRY TAMÁS

Az olvasószolgálat.

Referenz munka a szakkönyvtárakban

Bp. OMIKK-ÉTK, 1982. (TMI 7. sz.)

Az olvasószolgálat szakszerű és szervezett kapcsolat az olvasó és az adott szakkönyvtár állománya (dokumentumtárai, információs tárai és szolgáltatásai), valamint más hazai és külföldi könyvtárak és információs szervek gyűjteményei és szolgáltatásai között. E kapcsolat a kölcsönzési, helybenolvasási, a hazai és külföldi könyvtárközi kölcsönzési tevékenység során, valamint a referenz munkában és a könyvtári tájékoztatásban valósul meg. A kiadvány elemzi a fenti tevékenységek munkafolyamatait, bemutatja a referenz munka forrásainak főbb típusait, szolgáltatásait.

A kiadvány terjedelme 50 oldal, ára 12,- Ft.

Megrendelhető az OMIKK Értékesítési osztályától (1428 Budapest, Pf. 12.).

BOBOKNÉ BELÁNYI BEÁTA

Dokumentumismeret

Bp. OMIKK-ÉTK, 1982. (TMI 8. sz.)

A kiadvány különféle dokumentumoknak mint információforrásoknak az alaki sajátosságait, szerkezetét, tartalmi jegyeit stb. ismerteti. Bemutatja a lényeges információhordozókat, rövid történeti áttekintést ad kialakulásukról és felsorolja az azonosításukra szolgáló jellemzőket.

A kiadvány terjedelme 58 oldal, ára 12,- Ft.

Megrendelhető az OMIKK Értékesítési osztályától (1428 Budapest, Pf. 12.).